
A 05

Prestationsmätning i svensk industri

Företag använder i större eller mindre utsträckning olika slag av mått för att mäta effektiviteten i verksamheten. Syftet med sådan prestationsmätning kan vara olika. Det kan vara fråga om att få en uppfattning om hur effektivt verksamheten bedrivs, om att få underlag för att vidta åtgärder inom områden som man måste förbättra, om att vid genomförande av effektiviseringsprojekt få en uppfattning om att man är på rätt väg och att man når uppsatta mål samt om att få underlag för leverantörsutvärdering och leverantörsutveckling. Syftet kan också vara att jämföra sig med andra företag inom samma bransch eller med liknande förhållanden. I den här handboksdelen redovisas resultaten från en enkätstudie som genomfördes 2013 och som bland annat avsåg i vilken utsträckning tillverkande och distribuerande företag mätte olika slag av lagerstyrningseffektivitet.

1 Studiens omfattning och uppläggning

Enkäten omfattade sammanlagt 64 frågor och skickades till logistikchefer, inköpschefer, planeringschefer, logistikutvecklare samt personer med likartade befattningar. Ett antal av dessa frågor avsåg användning av olika prestationsmått för att mäta lagerstyrningseffektivitet och hur mätprocesserna genomförs. Enkät svar erhöles från sammanlagt 292 olika företag. Av dessa var 32 % små företag med en omsättning på under 300 MSEK och 68 % stora. 78 % var tillverkande företag och 22 % distribuerande.

För att utöver grad av användning av olika prestationsmått också får en uppfattning om det finns skillnader mellan vilka mått högpresterande företag använder och hur de genomför prestationsmätning i förhållande till lågpresterande företag avsåg två av enkätfrågorna en bedömning på en skala från 1 till 7 av det egna företagets kapitalbindning respektive leveransförmåga jämfört med andra liknande företag i samma bransch. De som svarade med 5, 6 eller 7 betraktades som högpresterande och de som svarade med 1, 2 eller 3 som lågpresterande. Ett samlat mått på hög- och lågpresterande med avseen-

de på både leveransförmåga och kapitalbindning beräknades med utgångspunkt från dessa bedömningar.

2 Resultat och slutsatser

Frågor rörande användning av sex olika prestationsmått avseende lagerstyrningseffektivitet ingick i studien. Två av måtten omfattade användning av effektivitetsmått för den egna prestationen i form av servicenivå och kapitalbindning. Måttet kapitalbindning omfattade både alternativet omsättningshastighet och liggtid i lager. Fyra olika prestationsmått som indirekt påverkar lagerstyrningens effektivitet ingick också; leveransprecision från leverantör, leveranstid från leverantör, prognoskvalitet och lagersaldokvalitet. Andel företag som använder de olika prestationsmåtten framgår av tabellen 1 nedan. Av värdena i tabellen kan man bland annat utläsa att omsättningshastighet är ett betydligt vanligare mått på kapitalbindning i lager än liggtid och att leveransprecision från leverantör mäts betydligt oftare än de övriga indirekt påverkande prestationsmåtten. Man kan också utläsa att presterad servicenivå mäts betydligt oftare i distributionsföretag jämfört med tillverkande företag och att distributionsföretagen lägger minst vikt vid korrekta lagersaldon.

	<i>Alla företag</i>	<i>Högpresterande</i>	<i>Lågpresterande</i>	<i>Tillverk. företag</i>	<i>Distrib. företag</i>
Servicenivå	67	74	60	62	87
Omsättningshastighet i lager	78	76	77	78	80
Liggtid i lager	32	34	29	31	36
Leveransprecision från leverantör	67	70	61	70	58
Leveranstid från leverantör	27	20	28	26	30
Prognoskvalitet	28	36	22	28	29
Lagersaldokvalitet	29	38	21	32	18

Tabell 1 Använda mått på lagerstyrningseffektivitet och prestationsmått som indirekt påverkar lagerstyrningens effektivitet – Andel företag i procent

Av tabellen framgår också att en betydligt större andel högpresterande företag mäter servicenivå, leveransprecision från leverantör, prognoskvalitet och lagersaldokvalitet än företag som är lågpresterande.

Enkäten innehöll också frågor om hur mätprocessen är utformad, exempelvis om använda mått tydligt definierats, om målvärden fastställts, om mätning sker vid givna tidpunkter och om mätresultaten följs upp och kommuniceras i organisationen. En betydligt större andel högpresterande företag uppvisade hög kvalitet på mätprocessens utformning jämfört med lågpresterande, 50 % mot 23 %.

Referenser

Jonsson, P. – Mattsson, S-A. (2014) Best practice vid lagerstyrning i svensk industri, <http://publications.lib.chalmers.se/publication/192457>